

Lasipalatsi nuorentui kaupunkilaisten olohuoneeksi

Alun perin vain tilapäiseksi rakennukseksi tarkoitettu Lasipalatsi uudistettiin mediakeskukseksi. Modernia arkkitehtuuria edustava Lasipalatsi herätettiin henkiin rekonstruoimalla vanhat ratkaisut ja kalusteet piirrosten ja valokuvien perusteella. Helsingin rakennusperintöä pitkään uudistanut HKR-Rakennuttaja sai projektista vetovastuun.

Nuorten arkkitehtiopiskelijoiden Viljo Revellin, Niilo Kokon ja Heimo Riihimäen suunnittelema funkkisarkkitehtuurin helmi Lasipalatsi valmistui vuonna 1936. Rakennus suunniteltiin basaariksi, jossa kaupunkilaiset ja matkalaiset voisivat käydä ostoksilla ja viettää aikaansa. Lasipalatsissa ihannoitiin aikoinaan ilma-vautta ja modernia tekniikkaa, mutta ajan saatossa rakennuksen alkuperäinen tarkoitus unohtui ja palatsin avarat tilat pilkottiin pieniksi kokonaisuuksiksi.

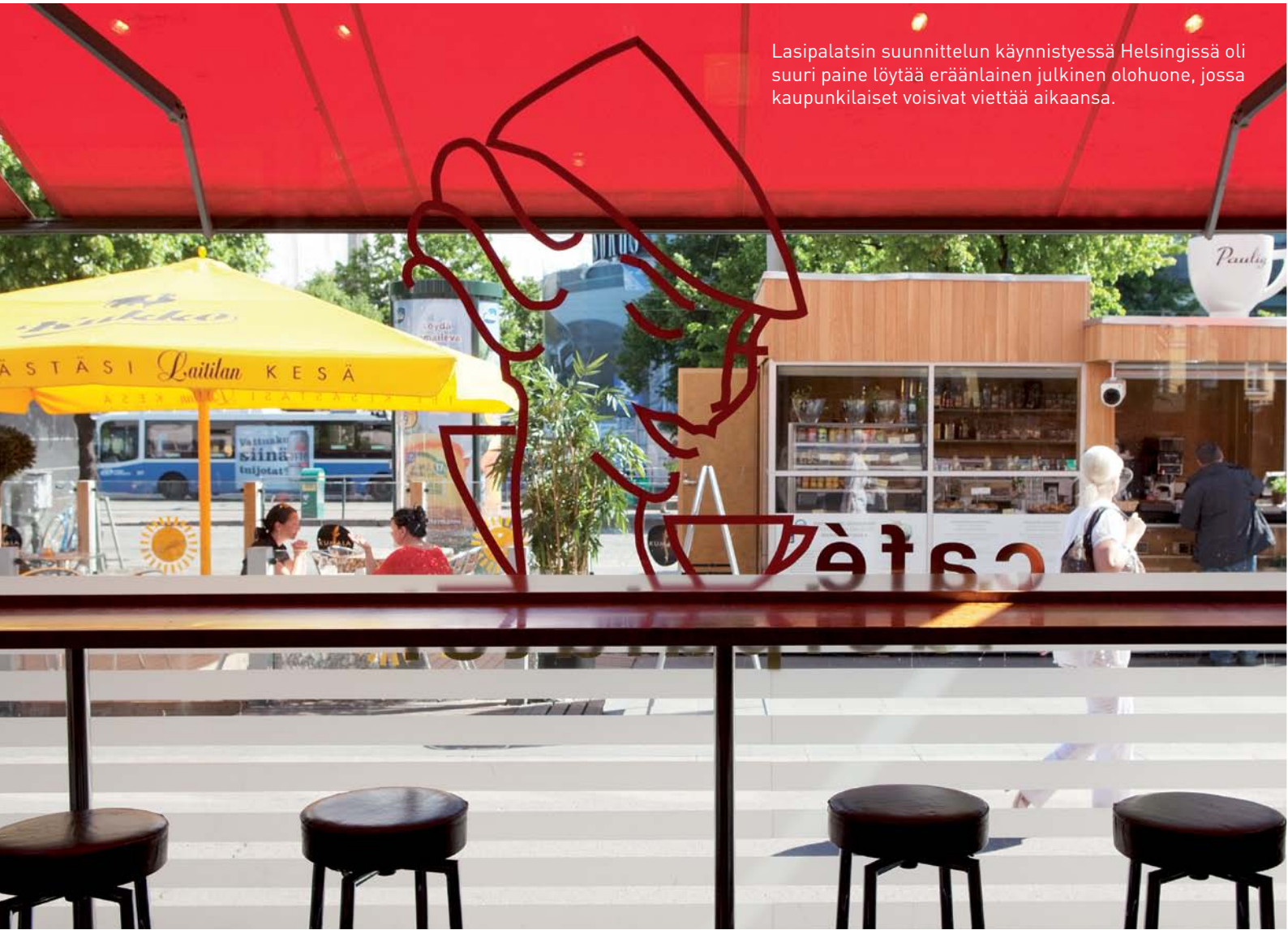
Vielä 80-luvulle tultaessa Lasipalatsi oli tarkoitus purkaa, mutta helsinkiläisten onneksi rakennuksen arvo tunnustettiin ja Lasipalatsi päätettiin restauroida mediakeskukseksi. Lasipalatsin ideasuunnitelma teetätettiin arkkitehtitoimisto Allilla (nyk. Talli). Kaupunkirakentamisen asiantuntija HKR-Rakennuttaja valittiin vetämään projektia.

LASIPALATSI

- VALMISTUMISVUOSI 1936
- RESTAUROINTIVUOSI 1998

Lasipalatsin suunnittelun käynnistyessä Helsingissä oli suuri paine löytää eräänlainen julkinen olohuone, jossa kaupunkilaiset voisivat viettää aikaansa.

Funkkisrakennuksen restaurointi vaatii erikoisosaamista

Vaikka Lasipalatsi muutettiin moderniksi mediakeskukseksi, niin rakennuksen ulkoasu ja henki haluttiin säilyttää vanhojen suunnitelmien mukaisesti. Vanhan funkkisrakennuksen saattaminen nykyvaatimusten ja määräysten tasalle asetti kuitenkin omat haasteensa. Lasipalatsi oli rakennettu aikoinaan tilapäiseksi, joten alkuperäisistä piirroksista oli enää vain osa jäljellä.

Lasipalatsin talotekniikka modernisoitiin uudistuksen yhteydessä. Hentoon ja tyylikkääseen rakennukseen lisättiin mm. koneellinen ilmanvaihto, jollaista rakennukseen alkuperäisiin piirustuksiin ei oltu merkitty. Koneellinen ilmanvaihto rakennettiin vanhojen pilareiden sisään, jolloin silmä ei erota vanhaa uudesta.

Tilaohjelmoinnilla rakennus oikeaan käyttöön

Lasipalatsi oli vuosien varrella muuttunut hyvin erilaiseksi kuin aikanaan oli suunniteltu. Lasipalatsin alkuperäinen liikeidea oli, että kaupunkilaiset voisivat vapaasti kulkea liikehuoneistojen lävitse, mutta ajan saatossa suuri osa rakennuksen avoimista tiloista oli rajattu erillisiksi huoneistoiksi.

Suuri haaste hankkeessa olikin rakennuksen sovittaminen uuteen käyttötarkoitukseen. Rakennus haluttiin uudistuksen yhteydessä palauttaa alkuperäisten ajatusten mukaiseksi, ja apuna tässä käytettiin tilaohjelmointia. Uudistettuun Lasipalatsiin etsittiin mediakeskuk-

sen konseptiin sopivia yrittäjiä, joiden toimintaan avoimuus ja vapaa läpikulku sopisivat.

Alkuperäiset tilat sopivat myös uudistetun Lasipalatsin konseptiin hyvin: esimerkiksi ravintola säilytti alkuperäisen paikkansa ja muotonsa. Alkuperäisistä tiloista elokuvateatteri oli suurin kysymys – rakennuksessa oli toiminut elokuvateatteri keskeytyksellä 30-luvulta asti, mutta teatterin puitteet eivät vastanneet enää modernin elokuvateatterin vaatimuksia. Elokuvateatteri päätettiin kuitenkin säilyttää, ja salin valkokankaat sekä konehuone uusittiin.

Kuva: Helsingin kaupunginmuseon kuva-arkisto

Uutta vanhaa

- **Purku-uhan alaisesta rakennuksesta media-keskus kaupunkilaisille**
- **Vanhan rakennuksen ratkaisut ja kalusteet restauroitiin entiselleen**
- **Tilaohjelmointi eli käytön suunnittelu avainasemassa**
- **Korjausrakennuttaminen vaatii ketteryttä prosessin johtamiselta**

Hankkeen vetäjänä toimineella HKR-Rakennuttajalla on pitkä kokemus Helsingin arvokohteiden korjausrakentamisesta. Lasipalatsi eroaa kuitenkin monesta muusta korjausrakentamiskohdeesta siinä, että se edustaa jo valmiiksi modernia arkkitehtuuria, jota kunnioittamalla rakennus voidaan herättää uudelleen henkiin.

Lasipalatsissa päädyttiin rekonstruoimaan vanhat tilat, kalusteet ja valaisimet uudelleen valokuvien perusteella. Rakennuksessa kävijä ei välttämättä erota vanhaa uudesta. Merkittävä osa rakenteista, tiloista ja kalusteista on kuitenkin tehty kokonaan uudelleen. Tämä edellytti tarkkaa suunnittelua ja mitoittamista:

esimerkiksi ihmiset ovat nykyään keskimäärin pitempiä kuin 30-luvulla, joka tarkoitti sitä, että kalusteet piti tehdä nykyisiin mittoihin.

Kaupunkilaisten olohuoneen suosio yllätti

Kaupunkilaiset ottivat uudistuneen Lasipalatsin nopeasti omakseen. Esimerkiksi Lasipalatsin kirjastosta tuli niin suosittu, että tilat kävivät jopa ahtaaksi ja kirjasto piti siirtää uuteen paikkaan. Lasipalatsi on hyvä esimerkki siitä, että jos rakennetaan kaunista ja toimivaa, niin kaupunkilaiset ottavat rakennuksen omakseen.

Korjausrakennuttaminen vaatii ketterää lähestymistä

Vanhojen rakennusten korjausrakentaminen vaatii erilaista lähestymistä kuin uudisrakentaminen. Hankkeiden valmisteluun kannattaa panostaa erityisen paljon.

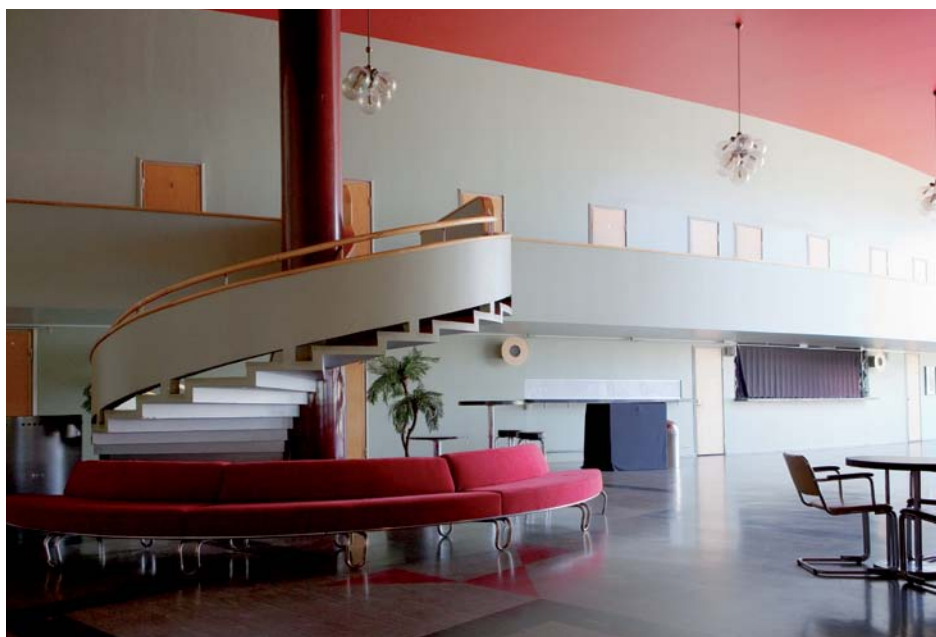
Restaurointi edellyttää erityistä osaamista kaupunkikohteista, ymmärrystä rakennuksen tarkoituksesta ja ketterää lähestymistä rakennuttamiseen. Työmaavaiheen tarkka suunnittelu auttaa, mutta vanhoista kohteista löytyy aina yllätyksiä ja työprosessia voidaan joutua muuttamaan työn ollessa jo käynnissä.

Menestyksenkäs korjausrakentaminen edellyttää myös tiivistä yhteispeliä eri toimijoiden välillä. HKR-Rakennuttajan vastuulla on selvittää, miten rakennus soveltuu tilojen käyttäjän tarpeeseen, kilpailuttaa suunnittelu ja toteutus sekä johtaa hanketta alusta loppuun saakka.

Lasipalatsi on Helsingissä hyvin ajankohdainen esimerkki korjausrakentamisesta, koska monet Helsingin modernia arkkitehtuuria edustavat vanhat rakennukset ovat tulossa korjausikään. Lasipalatsista saatuja oppeja voidaan hyödyntää myös

muiden samankaltaisten rakennusten uudistamisessa.

Korjausrakentaminen edellyttää pitkäjänteistä lähestymistapaa – rakennuttajan on suhtauduttava kohteeseen kuin se tulisi omaan käyttöön ja suunniteltava koko rakennuttamisprosessi siten, että rakennus jatkaa elämäänsä pitkälle tulevaisuuteen.

Helsingin kaupunki
Rakennusvirasto

HKR-Rakennuttaja
Käyntiosoite: Kasarmikatu 21, 00130
Postiosoite: PL 1540, 00099 Helsingin Kaupunki
Puh. (09) 310 1661, Fax (09) 310 38325
www.hkr-rakennuttaja.fi

